

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för utbildningsvetenskap

AU201L Värdepedagogiska frågeställningar, 30 högskolepoäng

Issues in Ethical Education, 30 credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2010-11-01

Senast reviderad 2013-12-12 av Institutionen för utbildningsvetenskap. Fastställande instans ändrad

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2014

Förkunskaper

För behörighet krävs betyget Godkänt i AU100L, Allmänt utbildningsområde 1, eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för teorier som förklarar individens socialisation
- redogöra för det sociala samspelets betydelse för lärande
- analysera värdegrundsbegreppets mångfald
- tillämpa innebörden av begreppen likvärdighet och socialt hållbar samhällsutveckling
- redogöra för villkoren för ett inkluderande förhållningssätt
- använda relevanta forskningsresultat
- leda och möta barn och ungdomar i pedagogisk verksamhet i enlighet med kursens bärande innehåll.

Innehåll

PROGRESSIONSLINJER

Progressionslinjerna ska genomsyra kursen i dess helhet.

SPRÅKET SOM REDSKAP

Språkets roll i kunskapsutvecklingen behandlas som redskap för kommunikation. Läsning av skönlitteratur kopplat till seminarier ingår. Samtalets och reflektionens betydelse för utvecklandet av ett professionellt förhållningssätt belyses och praktiseras. Vetenskapligt skrivande vidareutvecklas via olika texter.

IKT OCH LÄRANDE

Olika sätt att använda digitala medier för lärande och utveckling synliggörs. Den digitala arenan och dess påverkan på lärares fostransuppdrag behandlas. Förmågan att söka information i vetenskapliga databaser för såväl vetenskapligt skrivande som framtida yrkesutövande utvecklas.

VETENSKAPLIG PROGRESSION

Ett vetenskapligt förhållningssätt i förhållande till lärarprofessionen utvecklas och fördjupas. Olika datainsamlingsmetoder (observation, enkät och intervju) urskiljs. Kompetens att tillvarata och kritiskt granska forskningsresultat utvecklas.

LÄRARPROFESSIONEN

Genom verksamhetsförlagd utbildning utvecklas självkännedom och ett professionellt förhållningssätt. Uppmärksamhet riktas mot kursens bärande innehåll vilket tillämpas utifrån mångfaldens förutsättningar och etiska aspekter i en skola för hållbar utveckling.

Delkurs 1 Sociokulturella perspektiv 6 högskolepoäng

Förväntade studieresultat i delkursen

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för ömsesidiga påverkansprocesser som uppstår mellan individ och omgivning
- redogöra för hur värden och normer kan medieras i en pedagogisk praktik
- redogöra för hur likabehandling kan främjas i mötet med barn och unga
- redogöra för hur kommunikation kan konstrueras för utvecklande av relationsarbete och lärande för socialt hållbar samhällsutveckling.

Delkursens innehåll:

- barns och ungas socialisation utifrån sociokulturella och konstruktivistiska perspektiv
- värdepedagogik och värdegrundsbegreppet i teori och praktik
- kommunikationens betydelse för ett professionellt yrkesutövande, utvecklingssamtal
- konfliktteorier och kunskaper i konflikthantering
- likabehandling, mobbning, kränkande behandling, diskriminering, trakasserier och andra kränkande handlingar

Delkurs 2 Specialpedagogiska perspektiv 6 högskolepoäng

Förväntade studieresultat i delkursen

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- identifiera vägar till uppfyllelse av intentionen "en skola för alla"
- känna till pedagogiska strategier att möta social utsatthet och funktionsnedsättning
- redogöra för kritiska aspekter gällande arbetet med individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram
- visa förmåga att reflektera över och analysera sitt eget lärande i relation till specialpedagogiskt förhållningssätt

Delkursens innehåll:

- specialpedagogikens historiska och ideologiska framväxt nationellt och internationellt
- kategoriskt och relationellt perspektiv på specialpedagogisk verksamhet

- specialpedagogiskt förhållningssätt
- inkluderande lärmiljöers förutsättningar och villkor
- socialt utsatta barn och unga
- individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram och kompensatoriska hjälpmedel
- funktionsnedsättning och pedagogiska strategier
- elevhälsans uppdrag och tvärprofessionell samverkan

Delkurs 3 Interkulturella perspektiv 6 högskolepoäng

Förväntade studieresultat i delkursen

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- visa förmåga att reflektera över fenomenet mångfald ur ett interkulturellt perspektiv
- redogöra för såväl första- som andraspråkets betydelse för individens utveckling och lärande
- känna till migrationsprocesser och deras konsekvenser
- identifiera och analysera sociala konstruktioner såsom etnisk maktordning, jämställdhet och likavärde

Delkursens innehåll:

- mångfaldens möjligheter i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola
- migrationens orsaker och konsekvenser
- intersektionella perspektiv, andrafiering och sociala konstruktioner
- främlingsfientlighet och etnisk diskriminering
- arbete med traumatiserade barn och unga
- språkutvecklande arbetssätt
- språkmöten och språkets betydelse för individen

Delkurs 4 Att möta barn och unga i en pedagogisk verksamhet 12 högskolepoäng

Delkursen innehåller 6 hp VFU.

Förväntade studieresultat i delkursen

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- tillämpa ett professionellt bemötande i mötet med barn och ungdomar i en pedagogisk verksamhet
- leda en grupp barn och ungdomar utifrån etiska aspekter
- synliggöra en pedagogisk verksamhet utifrån kursens olika perspektiv
- genomföra informationssökning i digitala medier
- kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt forskningsresultat.

Delkursens innehåll :

- uppmärksamhet riktas mot mångfaldens förutsättningar och möjligheter samt hållbar utveckling i en skola för alla
- medverkan i den pedagogiska verksamhetens alla delar
- insyn i arbetet kring värdering och bedömning av barns och ungas lärande, individuella utvecklingsplaner och utvecklingssamtal
- inblick i den lokala pedagogiska verksamhetens lärmiljö ur ett

likvärdighetsperspektiv

- systematisk reflektion och dokumentation i form av videoobservation över studentens eget förhållningssätt i den pedagogiska verksamheten
- vetenskapsteori och forskningsetik
- datainsamlingsmetoder; enkät, observation och intervju
- med utgångspunkt i kursens bärande innehåll och frågeställning hämtad från VFU genomförs en litteraturstudie
- kritisk granskning av vetenskapliga rapporter
- litteratursökning

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier samt arbete i studiegrupp.

Obligatorisk närvaro krävs under hela eller delar av kursen och detta framgår av schema eller studiehandledning.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Bedömning av de studerandes kunskaper sker kontinuerligt. Betyg sätts i varje delkurs och sammanställs till ett slutgiltigt betyg på hela kursen.

Examinationen sker i muntlig och skriftlig form, enskilt och i grupp. En variation av examensformer används.

För betyget Godkänd krävs att förväntade studieresultat är uppfyllda samt att den studerande muntligt och skriftligt fullgjort de uppgifter som ingår i kursen, aktivt har medverkat vid seminarier samt under kursen visat ett förhållningssätt i överensstämmelse med gällande etiska regler och styrdokument. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs Väl godkänd på minst 18 hp.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid). Antalet vfu-tillfällen är begränsat till två.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs kontinuerligt muntligt och/eller skriftligt under kursens gång. Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursvärdering. Kursvärderingen sammanställs och arkiveras på institutionen. Resultatet återkopplas till de studenter som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Litteraturförteckning Delkurs 1 - Sociokulturella perspektiv 6 hp

Obligatorisk kurslitteratur

Colnerud, Gunnel. (2004). *Värdegrund som pedagogisk praktik och forskningsdiskurs. I Pedagogisk Forskning i Sverige*. 9 (2) (s 81–98). Göteborg: Göteborgs universitet, (17 s).

Dunkels, Elza; Frånberg, Gun-Marie & Hällgren, Camilla. (2008). Young people and Contemporary digital arenas: Identity, Learning and Abusive Practices. I *Tidskrift för lärarutbildning och forskning nr 3-4 s.35-50*. Umeå: Fakultetsnämnde för lärarutbildning. Tillhandahålls av institutionen.

Hakvoort, Ilse & Friberg, Birgitta. (red.) (2011). *Konflikthantering*. Malmö: Glerups, (210 s).

Hundeide, Karsten. (2006). *Sociokulturella ramar för barns utveckling*. Lund: Studentlitteratur, (225 s).

Hägg, Kristina, & Kuoppa, Svea Maria. (2007). *Professionell vägledning med samtal som redskap*. Lund: Studentlitteratur, (115 s).

Redegard, Margareta. (2006). *Såsom i en spegel. Elevers upplevelser av utvecklingssamtal* Kalmar: Högskolan i Kalmar, (67 s).

Skolverket. (2009). *Allmänna råd och kommentarer. För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*. Stockholm: Skolverket, (40s). www.skolverket.se.

Skolverket. (2009). *På tal om mobbning - och det som görs*. Stockholm: Fritzes, (110 s). www.skolverket.se/publikationer?id=2224

Litteraturförteckning Delkurs 2 - Specialpedagogiska perspektiv 6 hp **Obligatorisk litteratur**

Ahlberg, Anne. (2007). *Specialpedagogik av igår, idag och i morgon*. I Pedagogisk Forskning i Sverige. 12(2) s 84-95. Göteborg: Göteborgs universitet, (12 s).

Brodin, Jane & Lindstrand, Peg. (2004). *Perspektiv på en skola för alla*. Lund: Studentlitteratur, (152 s).

Colnerud, Gunnel. (2003). *Makten över elever och kollegialitetens paradox*. Locus. Nr 3 (s 16-27).

Gustafsson, Lars H. (2001). *Kvalitet inom elevhälsan – vad är det och hur kan det mätas? Att arbeta med särskilt stöd några perspektiv*. Stockholm: Skolverket, (s 21-51).

Juul, Jesper & Jensen, Helle. (2003). *Relationskompetens*. Stockholm: Runa Förlag, (285 s).

Karlsudd, Peter. (2002). *Tillsammans - integreringens möjligheter och villkor*. Rapport D, 2002:1. Kalmar: Institutionen för Hälso- och beteendevetenskap, Högskolan i Kalmar, (51 s).

Karlsudd, Peter. (2007). *The "Narrow" and the "Wide" Activity: the Circumstances of Integration*. The International Journal of Disability, Community & Rehabilitation. Volume 6 No 1.

Persson, Bengt. (2004). *Specialpedagogik och dokumentation i en skola för alla – en fråga om likvärdighet, rättvisa eller rättigheter?* Utbildning & Demokrati, 13(2) (s 97-113).

Rosenqvist, Jerry. (2007). *Landvinningar på väg mot en skola för alla*. I Pedagogisk Forskning i Sverige. 12(2) s 109-118. Göteborg: Göteborgs universitet, (19 s).

Skolverket. (2005). *Allmänna råd och kommentarer Den individuella utvecklingsplanen*. (20 s).

Skolverket. (2011). *Särskilt stöd i grundskolan*. Stockholm: Skolverket, (96 s).

Skolverket. (2012). *Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan*. Stockholm: Skolverket, (74 s).

Socialstyrelsen. (2004). *Anmälningsskyldighet om missförhållanden som rör barn*. (80 s).

Wahlström, Gunilla. (1997). *Kirre: en bok om att möta, vårda och fostra trasiga barn*. Hässelby: Runa, (276 s).

En valbar bok till ett litteraturseminarium enligt instruktion från kursansvarig

Litteraturförteckning Delkurs 3 - Interkulturella perspektiv 6 hp

Obligatorisk litteratur

Elmeroth, Elisabeth. (2008). *Etnisk maktordning i skola och samhälle*. Lund: Studentlitteratur, (180 s).

Elmeroth, Elisabeth & Häge, Johan. (2009). *Flyktens barn*. Lund: Studentlitteratur, (137 s).

Ladberg, Gunilla. (2003). *Barn med flera språk*. Stockholm: Liber, (200 s).

Tillkommer:

Valbara skönlitterära böcker.

Aktuella internationellt publicerade artiklar.

Litteraturförteckning Delkurs 4 - Att möta barn och unga i en pedagogisk verksamhet 12 hp

Obligatorisk litteratur

Forsberg, Christina & Wengström, Yvonne. (2003). *Att göra systematiska litteraturstudier*. Stockholm: Natur och Kultur, (203 s).

Utöver kurslitteratur från tidigare delkurser väljer den studerande ca 400 s inför fördjupningsarbete som belyser ett speciellt tema.